

Neptunske konvencije Protest Sokolstva — pogibelj za sokolsku braću

Starešinstvo sokolske župe u Splitu u svojoj sednici od 10. o. m. razmotrivši težak položaj u koji dolazi naš narod na ovim ovtorenim obalama Jadranskoga mora prihvatom teških obaveza nametnutih našoj državi, ugovorima i konvencijama po kraljevini Italiji, smatrajući, da je ovo očigledan novi dokaz objesne nezasitnosti susedne kraljevine u novoj fazi njena imperijalistična naleta na zemlje Jadranskoga mora, namerom da patničkom primorskom narodu oduzima čak tvrdu koru hleba u vekovno vlastitoj mu kući, oslobođenoj krvlju najbolje braće — naporima čitavih generacija jugoslovenskih boraca, a po trganju živih udova narodnog tela — Istre, Gorice, Rijeke, Zadra i Lastova — podiže svoj glas ogorčenja, boli i protesta nad novom nepravdom;

poziva celokupno jugoslovensko Sokolstvo, da digne i ono krepak glas protesta, a u svom delovanju da skrene naročitu pažnju neminovnoj potrebi odlučna uticaja na politički život zemlje i delatnost odlučujućih faktora države za što snažnije pridizanje našeg Primorja u kulturnom, gospodarskom, socijalnom i obrambenom pogledu — kao posledicu najkrupnije državne nužde;

poziva sve narodne ustanove i celokupnu javnost, da se saglasi nastojanjima jugoslovenskog Sokolstva — nosioca ideje jedinstva i veličine Jugoslavije;

traži više samopouzdanja — više muške otpornosti — i više ljubavi kod rešavanja pitanja — o nacionalnom samoodržanju i ponosu!

Sokolli, bedem Jadrana, na oprez!

Sa ovim manifestom potpuno saglaša

starešinstvo JSS.

Dalmaciji se spremaju teški dani . . .

«Sokol na Jadranu» piše s obzirom na Neptunske konvencije: Dalmaciji se spremaju teški dani. Njezino pučanstvo od vajkada dosta teško živi. U zadnje doba stanje nije poboljšano, nego dapače poteškoćama u prodaji vina još više pogoršano. Težak u okolici Splita nalazi kakvu, takvu zaradu kod velikih tvornica cementa. Ove su tvornice doduše u rukama dobrim delom tuđinskog kapitala, ali zato one uposljuju domaću radnu snagu i time bar donekle koriste našem narodu. Sada se bojati da našem težaku ne dode u pogibelj i ta malena i krvava zarada.

Vlada naše države sklopila je sa Italijom neke ugovore, koji su nazvani imenom Neptunskih konvencija po nekom dvoru ili zaselku Neptunu u blizini Rima, gde su ti ugovori potpisani. Prema tim ugovorima imali bi radnici iz Italije pravo da dolaze u našu zemlju i da u njoj slobodno traže rada. Tvornice u okolici Splita mogu se poslužiti tom povlasticom i dovesti talijansko radništvo, da zameni našu domaću radnu ruku. Tako se može dogoditi da naši domaći radnici kod svoje kuće ostanu bez rada, a da taj rad dobiju talijanski radnici, koji se dosele iz Italije. Time bi najprije bio silno oštećen naš radni narod, koji bi na svojoj rodnoj grudi ostao bez zaposlenja i morao bi konačno da seli. Zatim bi doseljivanjem talijanskih

radnika, koji bi mogli da dođu i u većim skupinama, bio ugrožen narodni karakter naše zemlje, ove naše lepe primorske Dalmacije.

Ove konvencije ima još da odobri naša Narodna Skupština u Beogradu. Nažalost politički je položaj danas takav, da će većina narodnih poslanika za ljubav vladi prihvatiti i odobriti ove zlosretne po nas Neptunske konvencije.

Stoga i mi kao neodvisno sokolsko glasilo dižemo svoj glas protiv ovoj velikoj nepravdi, koja se sprema našem narodu i našem radniku. U okolici Splita, u blizini tvornica, koje zaposluju našu radnu snagu, imamo šest naših krasnih sokolskih društava, koja razvijaju svoj rad dobro i uzorno u svim pravcima sokolskog rada. Članovi tih naših bratskih društava pripadaju radnom narodu i nalaze svojim teškim trudom zarade kod tvornica. Sada ta naša draga braća dolaze u pogibelj da ostanu bez rada. Mi to ne smemo da dozvolimo. Mi, a s nama celo Jugoslovensko Sokolstvo mora da digne svoj glas protiv ove teške nepravde, koja se našem siromašnom narodu sprema na njegovoj rođenoj grudi, na njegovom kućnom pragu.

Apeliramo na čitavo jugoslovensko Sokolstvo da protestuje protiv ove nepravde, koja se našoj braći sprema i da se zauzme kod odlučujućih faktora naše vlade, da ova gorka čaša mine naš teško iskušani i napačeni narod. Ugrožen je narod, koji je i u najtežim svojim časovima ostao veran sokolskoj i narodnoj misli. Ne smije se dozvoliti da taj i takav narod ostane bez rada i kruha!

E. Gangl:

Slovenski Prag — naš sokolski ideal

Jugoslovensko Sokolstvo, udruženo posle 28. juna 1919. god. u jedinstvenu organizaciju — u Jugoslovenski Sokolski Savez — je promicatelj i glavni faktor integralnoga Jugoslovenstva. Na obema našim dosadašnjim Sokolskim Saborima (1919. u Novom Sadu i 1924. u Zagrebu) i na svim sedmim glavnim skupštinama odlučno smo to naglasili, jer nam jedinstvo naroda i zemlje leži u dušama već od pre rata te smo ustanovljenjem svoje države postigli samo to, o čemu smo bili uvereni, da će pre ili kasnije doći. Naše je Sokolstvo učinilo za postanak naše države sve, što može zahtevati nesebični patriotizam od nacionalnoga čoveka: od svojih grudiju sagradilo je obrambeni jaz, iz svojih pesnica sakovalo je verigu bojnoga koplja, iz svojih žila izlilo je potoke krvi, koja je kropila grobove umirajućih i blagosiljala kolevku skupne domovine!

Ova silna snaga požrtvovne ljubavi prema domovini niknula je u našim srcima iz semena, što ga je na slovenskom severu bacio na plodovitu nacionalnu njivu veliki tvorac sokolske ideje — dr. Miroslav Tyrš!

Udruženo jugoslovensko Sokolstvo je jošte mlado, jer smo se mogli formalno ujediniti jedva posle prevrata. Idejno bili smo udruženi odmah, čim je iz Praga stigao na slovenski jug prvi žar Tyrševa sunca bratstva, jednakosti i slobode. Najpre su preneli taj žar u svoje duše Slovenci, od njih se je odbio u duše Hrvata, a otuda je pao u duše Srba, koji su bili Sokolijunaci, otkada ih pamti istorija. Vezala nas je ideja bratstva, koja je porušila sve granice umetno i nasilno postavljene među nama. Spajala nas je ideja jednakosti, jer smo bili svi jednaki u trpljenju i nedostajanju nacionalnih i političkih prava. Krepila je naše otporne sile i našu životnu energiju ideja slobode, jer smo svi žudeli za samostalonošću i neodvisnošću narodnoga i državnoga života.

«Sokolstvo jugoslovenskoga naroda smatralo je posle rata glavnom svojom sokolskom i narodnom dužnošću u narodu, da na temelju priprava, koje su bile izvedene u mirno doba u svrhu ujedinjenja srpskoga, hrvatskoga i slovenskoga Sokolstva, provede u slobodnoj i samostalnoj kraljevini ujedinjenje plemenskoga Sokolstva u jedno i jedinstveno jugoslovensko Sokolstvo bez obzira na pleme, veru i stalež u svrhu, da mu bude moguće izvesti moralni, fizički i duševni uzgoj svoga naroda, služeći u svojoj slobodnoj domovini svome narodu i svojoj državi svim fizičkim i moralnim silama.» — Tako glase uvodne reči naše zadaće, koju smo si postavili na II. Sokolskem Saboru u Zagrebu.

Očima Tyrševe duše gledali su zarobljeni Jugosloveni u svoju budućnost. U sokolskoj ideji, kada su jedva više slutili nego poznavali njenu snagu, otkrili su neiscrpivost i neprolaznu svežinu volje i tvorbenosti, koje su oju-nacile svako naše srce te ga usposobile za svaku žrtvu. Kada je jeknuo po češkoj zemlji Tyršev klic k vaskresenju i samospoznanju naroda, taj je klic života odjeknuo i u naše krajeve: započela je mobilizacija duša, da pređe k mobilizaciji oružja, koje neka krvlju i grobovima zapečati pismo narodovih prava i slobodština.

Više od polovice stoleća gledamo Jugosloveni u burni i uzvišeni sokolski život, kojemu je slovenski Prag praižvor, koji tako vri i oživljava te plovi po celoj Čehoslovačkoj i koji baca vedre valove mladosti, čilosti i srčanosti i po našoj zemlji. U Sokolstvu je naše plemenito bratstvo, u Sokolstvu je slovenska uzajamnost, u Sokolstvu je moralna i fizička snaga svih slovenskih plemena, u Sokolstvu smo večno mladi, večno zdravi i večno junački. Bez Sokolstva nema Slovenstva! Sokolski duh kraljuje u Pragu — on vlada svima nama, on nas zove među budioce spavajućih, zabačenih, ugnjetavanih i iskorištavanih, on drobi okove moralnog, fizičnog i političkog robstva — on će jedini ispuniti u istoriji Slovenstva, što još nije ispunjeno, on će jedini pokrenuti Sokolstvo na čelo svega kulturnoga i slobodnoga života.

Mi Jugosloveni, koliko nas je obuhvatila sokolska ideja u svoju jasnu dubinu radimo svim silama, koje nose na sebi žig moralnosti, da postane ta ideja vlasništvo čitavoga naroda — tako sveto i dragoceno vlasništvo, da bude narod ponosan na njega više nego na svoju prošlost, da bude bogatiji u njemu i radi njega, nego li je bogat u skrovištima svoje zemlje, jer će s tim skrovištima uspoređivati bogastvo svoje duševnosti te će si tim duševnim oružjem krčiti puteve u budućnost slave i veličine svoje domovine!

Na Prag gledamo danas kao na uzvišenu kraljicu čitavoga slovenskoga roda; pobožni poznavaoци sokolske misli i oduševljeni borci slovenskoga sokolskoga bratstva gledamo na našu ljubljenu sokolsku matičku: «Ustrpi se, miljenice naša! Jugoslovenska sokolska jata razapinju svoja siva krila, da polete k Tebi u slatki naručaj — u svoje ponosito i veličanstveno sokolsko гнездо!»

Iz uputstva za članstvo za VIII. svesokolski slet u Pragu.

Za put se dobro spremite, ne zaboravite na malenkosti! Glavnu brigu posvetite vežbačkom i svečanom odelu. Oboje mora bite u potpunom redu. Svaki deo odela označi svojim i imenom društva. Putujemo u građanskom odelu. Sobom uzmi i sapun, ručnik (peškir), četku za zube, čašicu za vodu, sve potrepštine za čišćenje odela i obuće. Sobom uzmi i propisanu sokolsku pelerinu za slučaj kiše. Sobom uzmi hrane za dan i po. Isto tako pazi, da uzmeš sobom dovoljno čistog rublja. Dragocene lančice, naušnice itd. ostavi kod kuće. Sve tvoje vladanje za vreme vožnje i u Pragu mora biti dostojno, sokolsko!

Pre odlaska u Prag mora se svaki društveni načelnik uveriti imadu li svi učesnici bezprekorna i čista vežbačka i svečana odela. Svaki najmanji nedostatak se mora odmah odstraniti.

Opis svečanog odela nađi u «Glasniku». Pazi, da ćeš imati crne cipele i crne čarape. Tko dođe u svečanom odelu u žutim cipelama ili drugim nedostacima biće isključen iz sokolskih redova. U svečanom odelu bićemo u Pragu najmanje 4 dana, radi toga uzmi sobom dovoljno ovratnika. Svaki mora imati propisani ovratnik, a najstrože je zabranjeno nositi sokolsku košulju bez ovratnika ili sa razgaljenim ovratnikom. Vežbačko odelo mora biti čisto i uredno, a ne strljano. U Pragu smeš nositi sokolsko svečano odelo samo u sletskim danima. 7. jula moraš opet obući građansko odelo. Zastavu uzima svako društvo sa sobom.

Pod sokolskim vodstvom smeju učestvovati svesokolskom sletu u Pragu samo oni članovi i članice, koji su bili već 1. februara 1926. članovi sokolskih društava JSS. Izuzetak — samo nova društva.

Svaki član i članica, koji će nastupiti u Pragu u svečanom odelu, mora što se tiče odela odgovarati svim propisima JSS. Članicama, koje ne mogu pribaviti svečanog odela, dopušta se, da nastupe u narodnim nošnjama, koje ali moraju biti originalne, a ne mešane. Najstrože je zabranjeno nositi samo pojedine delove sokolskog odela kao n. pr. građansko odelo i sokolsku šajkaču itd. Članicama je najstrože zabranjeno kretati se izvan sletišta u vežbačkom odelu. Protiv svake članice, koja bi došla na ulicu u vežbačkom odelu, postupiće se disciplinarno najstrože. Vežbači i vežbačice, koji će učestvovati na svesokolskom sletu, moraju potpuno svladavati sve propisane vežbe, a nastupiti moraju kod svih propisanih nastupa. Na građanskom odelu mora imati svatko sokolski znak.

Župski načelnici odgovorni su za uzorne nastupe svojih župa. Biti moraju u stalnom kontaktu sa svojom župom i davati tačna uputstva svim učesnicima — naročito vežbačima. Ako sletu ne bi učestvovao župski načelnik, mora preuzeti vodstvo njegov zamenik. Isto važi i za župske načelnice.

Svaki član i članica mora uzeti sobom i društvenu legitimaciju.

U Pragu se mora svatko strogo držati uputstva redatelja. Najstrože je zabranjeno svako rečkanje sa redateljem. Sokoli u svečanom odelu i u građanskom odelu sa značkom moraju se pozdravljati međusobno sokolskim pozdravom. Spram starije braće ponašaj se uljudno i daj im svuda prednost.

Najstrože je zabranjeno izmenjivanje sokolskih šajkača sa članovima drugih sokolskih organizacija. Na svečanom odelu kao i na građanskom odelu mora imati svaki član(ica) na propisanoj vrpci (državne boje) naslov župe i društva. Izuzevši sletski znak ne sme se na svečanom odelu nositi nikakvih drugih odznaka ili odlikovanja.

IZ STAREŠINSTVA JSS.

X. redna seja starešinstva JSS 25. maja 1926.

Prisotni: Gangl, Čobal, Gregorin, Fux, Franke, Jeras, Kajzelj, Kandare, Ludvik, Marolt, Poženel, Račič, Švajgar. — Opravičeni: Jamar, Košir, Mis, Murnik, Smrtnik in Turk. — Uvodoma se spominja brat starosta pokojnoga brata dr. Trillerja, ki je zavzemal svoječasno v Sokolstvu odlična mesta; bil je podstarosta Ljubljanskega Sokola in starosta ljubljanske sokolske župe. Pokojnik se je spomnil v svoji oporoki tudi naše organizacije ter nam naklonil 10.000 Din; je to prvo volilo Sokola Jugoslovenskemu sokolskemu savezu. Slava mu! — Veselo poročilo pa je dospelo iz Lyona od VIII. mednarodne telovadne tekme, kjer si je naša vrsta priborila po težkem boju drugo mesto, brat Peter Šumi (Ljubljanski Sokol) pa prvenstvo. Brat starosta prečita brzojav brata Ljube Jovanovića, ki se je

prvi spomnil naše Lyonske zmage. — Brat starosta sporoča pozdrave brata ing. Zelenka, ki se zdravi v Dalmaciji. — Naznanja, da je brat Zamoyski sklical sejo SSS. na 3. junij v Pragi. — Poročilo tajnika br. dr. Fuxa: Razgovor o sprejemu lyonske vrste ob povratku v domovino. — Seja SSS. v Pragi naj se iz materialnih razlogov po možnosti vrši 3. julija in ne 3. junija; piše se v tem zmislu v Prago in br. Zamoyskemu v Varšavo. — Dne 24. junija dospe v Ljubljano naš naraščaj iz vse kraljevine. Ukrene se vse potrebne glade prenočišč in glede prehrane. Naraščaj se odpelje 25. junija naprej v Prago. — Ministrstvo zunanjih zadev je dovolilo brezplačni vizum za Čehoslovake, ki prebivajo v Jugoslaviji ter se udeležijo zleta v Prago. — Sokolska župa v Skoplju se izjavlja solidarno z beogradsko župo glede udeležbe Bolgarov na praškem zletu, istotako sokolska župa v Nišu. — Sokolska župa Tuzla pošilja s svojega zleta brzojavni pozdrav. Sokolska župa Novi Sad pošilja s svojega zleta v Zenti istotako brzojavni pozdrav. Obema župama se izreče za pozdrave in za pozornost pismena zahvala. — Poročevalec br. Ludvik naznanja za železniški odsek, da je svoje delo za praški zlet dovršil. Izroči se elaborat samo še T. O. in tajništvu v pregled. V Prago bo vozilo osem posebnih vlakov. Prihod posebnih vlakov v Prago bo v intervalih od 6. ure zjutraj do 10. ure zvečer, in sicer bo vozil en del čez Jesenice in en del čez Maribor. Železniški odsek je prejel iz Prage vzorce čeških železniških legitimacij za zlet. Odhod posebnih vlakov iz Prage bo 7. julija. — Za statistični odsek poroča br. Švajgar, da je s 17. majem priglasov 55.716, odglasov pa 12.847, stanje katastra 42.869. Nova sokolska društva: Mrkonjić grad (župa Banja Luka) in Zavidovići (župa Sarajevo). — Za gospodarski odsek poroča br. Čobal o zadevah sokolskih društev v Kastvu, Lukšincu in Adlešičih. Store se primerni sklepi. Poročevalec predlaga končno nujno nastavitve nove pisarniške moči. — Poročevalec br. Marolt naznanja v imenu organizacijskega odseka o zadevi med društvom v Dubrovniku in župo v Mostaru. Isti poročevalec poroča za poškodbeni fond, da so bile tri prošnje odklonjene, ugodilo pa se je prošnji sokolskega društva Muta-Vuzenica ter nakazalo 100 Din podpore za br. Maksa Tomažiča, ki se je ponesrečil pri telovadbi. Odobreno.

XI. redna seja starešinstva JSS 31. maja 1926.

Prisotni: Gangl, Čobal, Franke, Fux, Gregorin, Jamar, Jeras, Kandare, Kajzelj, Košir, Ludvik, Marolt, Mis, Murnik, Poženel, Švajgar in Turk. — Opravičena: Smrtnik in Zelenko. — Brat starosta poroča o razgovoru z generalnim konzulom republike Avstrije, tičočem se prevoza našega članstva v Prago. Dalje prečita dopise, ki so tekli med Prago in Beogradom o zadevi udeležbe «Junakov» na praškem zletu. — Tajnik dr. Fux poroča: Ruski Sokolski Savez se je v zmislu svoječasno od JSS. odobrenega pravilnika konstituiral. Za starosta je bil izvoljen brat Polanski. — Brzojavne pozdrave ob priliki sijajne naše zmage v Lyonu so poslali: Jugoslovenski visokošolci v Pragi, br. dr. Scheiner; župe: Beograd, Banja Luka, ČOS, Sokol II v Zagrebu, Rus v Gor. Radgoni; pismene pozdrave pa Sokol v Boštanj in Sokol I v Zagrebu. — Sokolsko društvo v Ljutomeru opozarja, da potuje po Sloveniji neki Igo Hauptman ter si prizadeva od društev izposojati manjše in večje zneske. Pozor! — V zmislu sklepa zadnje starešinske seje se odobri izjava kot odgovor na razne vesti, ki so bile obelodanjene v ljubljanskih dnevnikih. Izjava se odpošlje «Narodnemu Dnevniku» in «Kmetškemu listu». — Za gospodarski odsek poroča br. Čobal o uspehu javnega nastopa lyonske tekmovalne vrste v Ljubljani. Končno prosi br. Čobal, da se ga z ozirom na njegovo rahlo zdravje razreši funkcije načelnika gospodarskega odseka. Brat Kajzelj navaja, da se naj od br. Čobala navedeni razlogi upoštevajo, vendar pa se naj njegova demisija ne

vzame na znanje, temveč naj se mu dovoli daljši dopust. Ta predlog obvelja in se dovoli br. Čobalu daljši dopust ter se ga začasno razreši mesta predsednika gospodarskega odseka. — Blagajniško poročilo. Poročevalec br. Turk prečita vse dohodke in izdatke od prošlega tedna. Brat Drago Schwab je podaril v delno kritje stroškov lyonske ekspedicije 1000 Din, brat Ivan Volk pa v isti namen 100 Din namesto vstopnine, ker se mu ni bilo mogoče udeležiti javnega nastopa tekmovalne vrste; obema bratoma se pošlje pismeno zahvalo.

XII. redna seja starešinstva JSS 7. junija 1926.

Prisotni: Kajzelj, Čobal, Franke, Fux, Gregorin, Jamar, Jeras, Kandare, Košir, Ludvik, Marolt, Murnik, Poženel, Smrtnik in Švajgar. — Opravičeni: Gangl, Račić in Mis. — Brat tajnik prečita došle dopise. — Župa Split čestita k lyonski zmagi. — Br. Čolić poroča o zletu v Črno goro (Podgorico) in o prav dobrem uspehu v vsakem oziru. Predlaga se župi Mostar pohvala za uspešno propagandno delovanje. — Župa Tuzla protestira proti udeležbi Bolgarov na praškem zletu. — Župa Osijek vpraša, ako smejo jemati naraščajnice s seboj v Prago starejše sestre kot spremljevalke. (Ugodeno). — Češko sokolsko društvo v Sofiji, ki se udeleži zleta v Prago, prosi za 50% ni popust na naših železnicah. — Mesto Tabor prosi, da bi se sokolski vlak iz Srbije ustavil tam zaradi pozdrava južnih gostov za 2 uri. Ker je tehnično nemogoče, se odkloni. — ČOS. nam v posebnem dopisu prepušča, da se sami dogovorimo z Bolgari zaradi njih udeležbe. Razvije se daljša debata, ki se zaključi s tem, da se moramo strogo držati djakovskega sklepa. — Br. dr. Jamar javlja, da prevzema zdravniško službo naraščajnskega vlaka brata dr. Šavnik in dr. Ropas. Za tehničnega vodjo in zdravnika se določi poseben voz sredi vlaka; v Pragi bo odprta posebna pisarna Saveza, ki bo dajala našim udeležencem potrebne informacije. Vlake spremljajo župni in društveni železniški referenti. — Zaradi dopisa enega izmed dveh sokolskih društev v Nišu. — Br. Smrtnik je zastopal Savez pri otvoritvi sokolskega doma v Trbovljah. — Br. dr. Murnik: Starosta sarajevske župe br. dr. Besarović pošilja vprašanje, če ne bi mogel Savez prirediti sestanek udeležencev-privrednikov po zletu. Zadevne pozive se pošlje časnikom, prijave Trgovski zbornici. Br. Murnik poroča dalje o tekmi v Lyonu. V Pragi se udeležijo tekme oni, ki se bodo zanjo priglasili, nastopajo pa vsi pri javni telovadbi. — Br. dr. Gregorinu se dovoli dopust za nedoločen čas.

XIII. redna seja starešinstva JSS 14. junija 1926.

Prisotni: Kajzelj, Franke, Fux, Jeras, Kandare, Košir, Ludvik, Marolt, Poženel, Račić, Švajgar in Turk. — Opravičena: Gangl in Jamar. — Podstarosta brat Kajzelj poroča: Pri sprejemu francoskih gostov na povratku iz Beograda v domovino sta zastopala Savez brata Kajzelj in dr. Fux. Sporočila sta francoskim gimnastom pozdrave jugoslovanskega Sokolstva. V zadevi Bunos (Nevesinje) se je odposlala urgencia. — Naroči se francoske, belgijske, holandske in luksemburške časopise, in sicer samo one številke, v katerih so bila poročila o zletu v Lyonu. Stroške nosi Savez. — Br. dr. Jamar je sporočil, da zaradi bolezni ne more več voditi manjšinskega odseka in prosi, da se mu začasno imenuje namestnika, ki bi prevzel njegove posle. Sklepanje o tem predlogu se odloži. Poročilo tajnika br. Fuxa: «Junak» iz Sofije brzojavlja po našem poslaniku Račiću, da pošljejo par delegatov, da bi se nastali nesporazum razjasnil. To se je sporočilo beogradski župi in se je zahtevalo nasveta in pojasnila. Predlaga, da se pozove delegate v Beograd. Sklep: Počaka se na odgovor župe Beograd in na brzojav poslanika Račića. Tega kakor tudi «Junaka» se obvesti, da je Savez vezan na sklep skupščine v Đakovu. Nato se izvoli

odsek štirih članov, ki naj vodijo v tej zadevi potrebno korespondenco in eventualna pogajanja. Izvolijo se bratje Kajzelj, dr. Fux, Marolt in dr. Kandare. — Ministrski svet ni dovolil splošno dopustov za zlet v Prago, ampak mora vsak posameznik za dopust posebe prositi. Sklene se objaviti to v listih, da si more vsak posameznik pravočasno preskrbeti odsotstvo. — Sokolsko društvo v Krškem vabi k 20letnici obstoja dne 20. junija. Pooblasti se brat dr. Kandare, da zastopa Savez. — Savez ruskih Sokolov za granico prosi dovoljenja, da se udeleži zleta v Pragi skupno z vsemi v emigraciji živječimi člani ter da nosi pri tej priliki svoje čepice. Se dovoli. — Ministrstvo za notranje zadeve je dovolilo izdajanje kolektivnih potnih listov. V tem smislu je isto dovolil veliki župan v Mariboru in obvestil o tem velikega župana v Ljubljani. — Ministrstvo vojske in mornarice poroča, da se zbere za vežbe za zlet v Prago pešadija 15., mornarica pa 22. t. m. v Beogradu. Te vežbe vodi br. Vojinović. Zleta se udeleži tudi 50 mož vojne godbe. — Odkritje spomenika jugoslovanskim vojakom v Olomucu. Odbor Češkoslovaške-jugoslovenske lige v Olomucu bo spomenik odkril za časa zleta. Zadevne slavnosti se vršijo od 9. do 11. julija. Vabi na udeležbo. Sklep: Sporoči se, da večja udeležba ni mogoča, udeleži se pa slavnosti deputacija JSS. Na te slavnosti se opozori vse župe. — Vodstvo in likvidacijo gospodarskega odseka je prevzel br. Smertnik in bo reševal najnujnejše zadeve, druge tekoče zadeve bo pa reševal br. dr. Fux. Po preteku enega meseca bo prevzel vodstvo odseka zopet br. Čobal. Do tedaj bo vidiral blagajniške priloge brat dr. Fux. S tem se strinja tudi blagajnik br. Turk, toda le pod pogojem, da to ne trpi dalje kot en mesec. — Uputstva za zlet so gotova. — Župi Novi Sad in Zaječar nameravata potovati v Prago z ladjami. Tudi nekatere druge župe se pogajajo s paroplovnimi družbami. Sklep: Ker je za prevoz z vlaki vse že urejeno, in garantira Savez za naročene vlake, se obveste prizadete župe, da bodo eventualne stroške same trpele. — Načelnik železniškega odseka br. Ludvik poroča, da je odhod vseh vlakov iz Prage 7. julija. Od posebnih vlakov se ustavi niški vlak za eno uro v Taboru, naraščajski vlak pa za eno uro v Budjevicah. — Načelnikov namestnik br. Poženel poroča, da je sklenil zbor župnih načelnikov, da se jugoslovensko Sokolstvo udeleži tekme v Pragi. — Br. Jeras poroča, da so v Saveznem prosvetnem odboru bratje: Jeras, dr. Borštnik, Kijovski, Lovšin, Švajgar, dr. Murnik, Kajzelj, dr. Pintar, Gangl, dr. Fux, dr. Novak. — Br. Jeras dalje poroča, da se sestavlja poseben pravilnik za naraščajnike. Sklep: Naroči se organizacijskemu odseku, da v zvezi s tehničnim odborom zadevo uredi in sestavi pravilnik. — Zavarovanje zoper nezgode med vožnjo v Prago. Br. dr. Fux poroča, da se je ponudila Rossija-Foncière, da zavaruje vse udeležence zleta zoper nezgode med vožnjo v Prago in nazaj, in sicer za 10.000 Din za slučaj smrti in za 30.000 Din za slučaj invaliditete, proti plačilu 4 Din za posameznika. Sprejeto.

Izključju se iz Jugoslovnskog Sokolskog Saveza, odnosno iz svih sokolskih društava, na temelju odluke starešinstva JSS, na VIII. redovnoj sednici 10. maja 1926: Zio Bogtašević, društvo Konjic, župa Aleksa Šantić, Mostar; Viktor Belič, društvo Celje, župa Celje; Mira Černetova, društvo Celje, župa Celje; Elza Brulčeva, društvo Celje, župa Celje.

IZ ŽUPA

V. slet Sokolske župe Bjelovar u Virovitici. U nedelju 13. juna 1926. održan je bez odgode župski slet Bjelovarske Sokolske župe u Virovitici. Protivnici hteli su na svaki način, da ovaj naš slet osujete i zato su par dana pred sam slet nasilno zaposeli našu sokolsku vežbaonu i samo energičnom nastojanju našeg sokolskog odbora i pravednosti suda, ima se zahvaliti, da

im ovaj pokušaj nije uspio već su naprotiv bili osuđeni na platež odštete i sudbeno deložirani. Upravo zbog gore navedenog pohrlila su braća naših župskih društava u još većem broju nego što su bili najavljeni, a kao gosti došlo je 17 članova i članica Sokola II iz Zagreba. Tačno prema programu počela su u 6 sati u jutro natecanja, te su rezultati vrlo dobri. Posle natecanja izvršeni su pokusi, a u 11 sati formirana je na samom sletištu velika povorka, koja je brojila oko 400 članova sviju kategorija. Posle ophoda po gradu održao je podstarosta župe br. dr. M. Omčikus snažan sokolski nagovor koji je pomno saslušan i oduševljeno primljen. — U 3 sata posle podne počela je javna vežba sa nastupom članova u vrlo dobro uvežbanim vežbama za svesokolski slet u Pragu, a posle toga tekao je daljnji program koji je takođe nadasve uspio. Osobito veliko odobravanje i ovacije postigao je odred vojske 42. pp., koji su vanrednom tačnošću odvežbali svoje dosta teške vežbe. Javna vežba završena je mimohodom sviju kategorija pred starešinstvom župe. — Kao treći deo programa počela je u 9 sati na veče svečana akademija pa možemo tvrditi, da u Virovitici nismo do danas videli ovako tehničko spreman nastup. I sami naši protivnici (t. j. Hrvatski Sokol) prisustvovali su u velikom broju toj akademiji, makar im je to prisustvovanje bilo po njihovim starešinama zabranjeno, te su takođe i odobravali. Osobito istakli su se braća i sestre Sokola II iz Zagreba, a pod stručnim vodstvom br. M. Jankovića. Posle akademije nastavljeno je sa igrankom koja je trajala dok nisu br. gosti krenuli na kolodvor za odlazak. — Priredivački odbor u Virovitici uložio je sve svoje sile, da organizacija bude potpuna i rado konstatujemo, da im trud nije bio uzaludan, jer je u svakom pogledu sve potpuno funkcioniralo. — Na svršetku ponosni smo, da smo u ovim teškim prilikama mogli pokazati opet samo napredak naših sokolskih redova, a i materijalni uspjeh jest vrlo dobar.

Sokolsko društvo u Zemunu upreglo je sve svoje snage na sređivanju poslova oko župskog sleta. 500 velikih plakata rastureni su već svuda po župi kao i svima bratskim župama. Na određenom igralištu za javnu vežbu podignute su nove tribine i za taj cilj određena je suma od 10.000 Din. U nedelju 18. aprila bavio se ovde zbor društvenih načelnika naše župe i doneo vrlo važne odluke za predstojeći župski slet. Dana 27. aprila stigla nam je iz dvorske kancelarije ugodna vest, da je Njegovo Veličanstvo Kralj odobrio, da Kraljević Petar kumuje novoj društvenoj zastavi. O ovoj radosnoj vesti odmah je izveštena naša javnost preko novina.

Sokolsko društvo u Staroj Pazovi provelo je sve vreme u spremi svojih članova u sletskim vežbama za Prag. Ove godine su u društvu održana ova predavanja: Br. dr. Vereš: o infekcioznim bolestima II. deo, br. dr. Čipčić-Brigadin: oslov o Štrosmajeru i razvoj Sokolstva III. deo, br. M. Aranicki: o Svetozaru Miletiću.

Sokolsko društvo u Kovinu završilo je u ovom mesecu sve opravke svoje vežbaonice i pozornice. Vežbači su se najvrednije spremali za župski majski slet ove godine.

Iz mariborske sokolske župe. Pred župskom komisijom mariborske sokolske župe u Mariboru položili su župski prednjački ispit sa dobrim uspehom brat Miro Veljak i sestra Vida Pivkova, obojica su članovi sokolskog društva u Mariboru.

Tehnički odbor sokolske župe Niš javlja, da je sokolsko društvo u Nišu (matica) priredilo 20dnevni pripravnčki tečaj za prednjake. Po svršenom tečaju prijavilo se je za prednjački ispit 14 kandidata, od kojih su dva med ispitom odstupila. Sa odličnim uspehom položili su ispit braća: Branislav Stanković, Vojislav Janačković, Dragoljub Dabović, Dušan Isaić, Dragoslav Radenković, sestra Zagorka Janjićeva; a s povoljnim uspehom braća: Živojim Stefanović, Petar Radenković, Vlado Đorđević, Ivan Drakulić, Just Boštjančić, Karlo Rihter.